

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ค
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ด
บทที่ ๑. บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๕
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๑๐
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๑๑
๑.๖ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๑๑
๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๔
๑.๘ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๕
๑.๙ ระเบียบวิธีวิจัย	๒๔
๑.๑๐ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒๖
บทที่ ๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังหญิง	๒๘
ทัศนสถานหญิงกลาง	
๒.๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังหญิง	๒๘
ทัศนสถานหญิงกลาง	
๒.๑.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิด	๒๘
ก. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	๒๘
ข. ทฤษฎีการผูกมัดทางสังคม	๓๐

ก. ทฤษฎีหลายสาเหตุ	๓๑
ง. ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน	๓๓
จ. ทฤษฎีสภาพไร้บรรทัดฐาน	๓๔
ฉ. ทฤษฎีการเกิดอาชญากรรมตามหลักพระพุทธศาสนา	๓๖
๒.๑.๒ ตัวอย่างการประกอบอาชญากรรมในสมัยพุทธกาล	๔๒
ก. องคุลิมาล	๔๒
ข. วิขุฑกะ	๔๕
๒.๑.๓ รูปแบบการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง	๔๕
ก. การแยกประเภทการอบรมผู้ต้องขัง	๕๐
ข. วิธีการอบรมพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง	๕๑
๒.๑.๔ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา	๕๓
๒.๒ พระพุทธศาสนากับการพัฒนามนุษย์	๕๔
๒.๒.๑ องค์ประกอบของพระพุทธศาสนา	๕๔
ก. ความเชื่อและศรัทธาในพระพุทธศาสนา	๕๔
ข. จุดมุ่งหมายของพระพุทธศาสนา	๕๕
ค. หลักธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์	๖๓
๒.๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนามนุษย์	๗๐
๒.๒.๓ การพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา	๗๒
๒.๒.๔ การประยุกต์ใช้หลักธรรม ๕ ประการในการพัฒนาจิตใจ	๗๔
ก. ไตรสิกขา ๓	๗๔
ข. บุญกิริยาวัตถุ ๑๐	๘๐
ค. สังคหวัตถุ ๔	๘๓
ง. เบญจศีล (ศีล ๕)	๘๕
จ. ทิศ ๖	๕๕
๒.๒.๕ เสริมสร้างความรู้ทางโลกควบคู่ไปกับทางธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา	๑๐๑
ก. โลกธรรม ๘	๑๐๑
ข. มัชฌิมาปฏิปทา (มรรคมีองค์ ๘)	๑๐๒
๒.๒.๖ การพัฒนาจิตตภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔	๑๐๘

ตอนที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ในการศึกษาธรรมศึกษาของ ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง	๑๗๓
ตอนที่ ๕	ผลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ต้องขัง	๑๗๘
ตอนที่ ๖	การสังเคราะห์บทสัมภาษณ์อธิบดีกรมราชทัณฑ์และ ผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงกลาง	๑๘๑
ตอนที่ ๗	การสังเคราะห์บทสัมภาษณ์วิทยากร	๑๘๕
ตอนที่ ๘	การสังเคราะห์บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่	๑๘๖
บทที่ ๕.	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๘๘
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๑๘๙
๕.๑.๑	ลักษณะทางประชากรและความฉลาดทางอารมณ์	๑๘๙
๕.๑.๒	ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติธรรม	๑๙๐
๕.๑.๓	ความคิดเห็นต่อประสบการณ์ในการศึกษาธรรมศึกษา	๑๙๑
๕.๒	อภิปรายผล	๑๙๔
๕.๒.๑	การศึกษารูปแบบการอบรมพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังหญิงใน ทัณฑสถานหญิงกลาง และรูปแบบการอบรมพัฒนาจิตใจ ของยุวพุทธิกสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์	๑๙๔
๕.๒.๒	การศึกษากระบวนการการอบรมพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิงกลางตามหลักพุทธธรรม	๑๙๖
๕.๒.๓	ผลการประเมินการพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังหญิงใน ทัณฑสถานกลางตามหลักพุทธธรรม	๒๐๐
๕.๒.๔	ประสบการณ์ในการศึกษาธรรมศึกษาของผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิงกลางที่เข้ารับการอบรมพัฒนาจิตใจ ตามหลักพุทธธรรม	๒๐๔
๕.๓	ข้อสังเกตจากการให้การอบรมตามโครงการอบรมพัฒนาจิตใจผู้ต้อง ขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลางตามหลักพุทธธรรม	๒๐๖
๕.๔	ข้อเสนอแนะ	๒๐๗
๕.๔.๑	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๒๐๗
๕.๔.๒	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	๒๐๘

บรรณานุกรม	๒๐๕
ภาคผนวก	๒๑๕
ภาคผนวก ก. แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เจาะลึกสำหรับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงกลาง	๒๒๐
ข. แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ผู้ควบคุมการฝึกอบรม พัฒนาจิตใจผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง	๒๓๓
ค. แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เจาะลึกสำหรับพระวิปัสสนาจารย์ หรือวิทยากรผู้สอนการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังในทัณฑสถาน	๒๔๓
ง. แบบสอบถามผู้ต้องขังที่เข้ารับการอบรมพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง หญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง (ก่อนการฝึกอบรม)	๒๕๒
จ. แบบสอบถามผู้ต้องขังที่เข้ารับการอบรมพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง หญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง (หลังการฝึกอบรม)	๒๕๘
ฉ. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	๒๖๘
ประวัติผู้วิจัย	๒๗๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑.๑	จำนวนผู้ต้องขังของแต่ละประเทศ ๑๐ ลำดับแรก ๓
๑.๒	สถิติผู้ต้องขังทั่วประเทศ ๔
๑.๓	สถิติผู้ต้องขังทัณฑสถานหญิงกลาง พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒ ๕
๑.๔	สถิติผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในทัณฑสถานหญิงกลาง พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒ ๖
๓.๑	สถิติผู้ต้องขังหญิงทัณฑสถานหญิงกลางที่สนใจเข้าเรียนธรรมศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๓ ๑๒๔
๓.๒	สถิติกราฟแท่งแสดงการเปรียบเทียบกิจกรรมของเยาวชนฯ พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๕๓ ๑๓๘
๓.๓	ตารางแสดงสถิติเปรียบเทียบกิจกรรมการอบรมปฏิบัติธรรมของเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๕๓ ๑๓๙
๓.๔	ตารางแสดงหลักสูตรการฝึกอบรมปฏิบัติธรรมวิปัสสนากรรมฐานแบบบูรณาการ เข้มข้น แนวสติปัฏฐาน ๔ ที่ใช้อบรมผู้ต้องขังหญิงทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๔๘
๔.๑	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ๑๕๘
๔.๒	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส ๑๕๘
๔.๓	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด ๑๕๙
๔.๔	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ ๑๕๙
๔.๕	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทคดี ๑๖๐
๔.๖	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่กระทำผิด ๑๖๑
๔.๗	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเคยมีประวัติเสพยาเสพติด ๑๖๑
๔.๘	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ ๑๖๑
๔.๙	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการทำบุญก่อน ต้องโทษในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๖๒
๔.๑๐	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการฟังธรรมก่อน ต้องโทษในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๖๓

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑	วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๖๓
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลังการอบรมฯ ต่อรูปแบบต่างๆ ของการอบรมพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถาน หญิงกลางที่เข้ารับการอบรมพัฒนาจิตใจตามหลักพุทธธรรม ๑๖๕
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลัง การอบรมฯ ต่อประโยชน์ที่ผู้ต้องขังได้รับจากการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ ๑๖๖
๔.๑๔	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลัง การอบรมฯ ต่อความเหมาะสมของเนื้อหาหลักธรรมที่ใช้ในการ พัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๖๘
๔.๑๕	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลัง การอบรมฯ ต่อความเหมาะสมในเรื่องของระยะเวลาในการอบรม พัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๗๐
๔.๑๖	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลัง การอบรมฯ ต่อรูปแบบในการอบรมพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิงกลางในอนาคต ๑๗๒
๔.๑๗	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลังการอบรมฯ ต่อกระบวนการพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๗๖
๔.๑๘	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นก่อนและหลัง การอบรมฯ ต่อประสบการณ์ในการศึกษาธรรมศึกษาของผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิงกลาง ๑๗๗

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑.๑ ภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)	๑๔
๒.๑ ภาพทฤษฎีหลายสาเหตุตามแนวคิดของแมนไฮม์	๓๒
๒.๒ ภาพแสดงทฤษฎีการกระทำความคิดแนวสำนักปฏิฐานนิยม (Cesare Lombroso) ที่คล้อยจองกับเรื่องราวของ องคฤมาล	๔๔
๒.๓ ภาพแสดงทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวพุทธที่คล้อยจองกับเรื่องราวของวิฑูทกะ (ทฤษฎีตราบาปของ Erving Goffman)	๔๖
๒.๔ ภาพแสดงความสัมพันธ์ของหลักไตรสิกขาและมรรคมีองค์ ๘	๘๐
๒.๕ ภาพแสดงหน้าที่ของบุตรพึงบำรุงมารดาบิดา และมารดาบิดาย่อมอนุเคราะห์บุตร	๘๖
๒.๖ ภาพแสดงหน้าที่ของศิษย์พึงบำรุงอาจารย์ และอาจารย์ย่อมอนุเคราะห์ศิษย์	๘๗
๒.๗ ภาพแสดงหน้าที่ของสามีพึงบำรุงภรรยา และภร่าย่อมอนุเคราะห์สามี	๘๘
๒.๘ ภาพแสดงหน้าที่ของกุลบุตรพึงบำรุงมิตรสหาย และมิตรสหายย่อมอนุเคราะห์กุลบุตร	๘๘
๒.๙ ภาพแสดงหน้าที่ของนายพึงบำรุงทาสกรรมกร และทาสกรรมกรย่อมอนุเคราะห์นาย	๘๘
๒.๑๐ ภาพแสดงหน้าที่ของกุลบุตรพึงบำรุงสมณพราหมณ์ และสมณพราหมณ์ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตร	๑๐๐